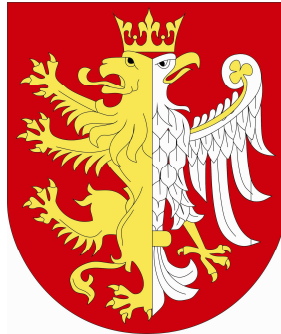

PREZYDENT MIASTA KROSNA

INFORMACJA
na temat realizacji
Strategii Rozwoju Miasta Krosna
na lata 2004-2013
stan na 31 lipca 2013 r.

Krosno, sierpień 2013 r.

Wstęp

Strategia Rozwoju Miasta Krosna na lata 2004-2013 została przyjęta Uchwałą Nr XXVII/568/04 Rady Miasta Krosna z dnia 26 listopada 2004 r. i zmieniona Uchwałą Nr LVI/1044/06 Rady Miasta Krosna z dnia 3 października 2006 r. Strategia określa cele strategiczne i kierunki działań w pięciu obszarach:

- A. Ład przestrzenny,
- B. Przedsiębiorczość,
- C. Sfera społeczna,
- D. Ekologia,
- E. Wizerunek.

Zawiera także zestawienie 50 kluczowych działań o znaczeniu fundamentalnym dla rozwoju miasta.

Dokument nakreśla następującą wizję rozwoju miasta, która została wypracowana podczas warsztatów strategicznych z udziałem partnerów społecznych i gospodarczych:

Krosno to ważny dla Podkarpacia, stale rozwijający się ośrodek gospodarczy, naukowy i kulturalny, który wykorzystując korzystne położenie geograficzne, dziedzictwo kulturowe, opierając się na gospodarności, przedsiębiorczości, wiedzy i aktywności mieszkańców stwarza coraz lepsze warunki do życia, pracy i rozwoju.

Realizacja celów strategicznych była w dużej mierze zależna od możliwości budżetowych miasta. Konsekwentne dążenie do wypełnienia zapisów zawartych w tym dokumencie potwierdzały corocznie sprawozdania z realizacji strategii. Zawierały one najważniejsze informacje na temat podejmowanych w danym roku zadań w ramach celów i kierunków strategicznych, a także analizę wskaźników ich realizacji. Sprawozdania te były przedstawiane na sesjach Rady Miasta Krosna oraz publikowane w Biuletynie Informacji Publicznej, jak również na oficjalnej stronie internetowej www.krosno.pl.

Niniejsze opracowanie ma na celu syntetyczną ocenę wykonania zapisów Strategii Rozwoju Miasta Krosna na lata 2004-2013 na zakończenie okresu jej wdrażania. Przedstawia analizę stopnia realizacji założonych celów w odniesieniu do każdego z obszarów strategicznych. Dla dokonania oceny wzięto pod uwagę wskaźniki monitorowania strategii, realizację poszczególnych kierunków oraz zadań kluczowych ujętych w dokumencie strategicznym. Wnioski, jakie z niej wynikają, będą pomocne przy konstruowaniu nowej Strategii Rozwoju Miasta, obejmującej lata 2014-2020.

1. Obszar strategiczny ŁAD PRZESTRZENNY

1.1. Analiza wskaźników

Tabela 1. Wskaźniki obszaru strategicznego ŁAD PRZESTRZENNY

Wskaźnik	Rok									Źródło
	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	
Wydatki miasta na transport i łączność w przeliczeniu na 1 mieszkańca [zł]	182,5	245,5	210,6	276,1	614,1	669,7	598,7	979,7	418,2	UM
Wydatki majątkowe budżetu miasta jako odsetek wydatków ogółem [%]	18,59	17,71	27,7	22,54	29,47	23,23	25,20	29,71	26,95	UM
Procent pokrycia obszaru miasta planami miejscowymi [%]	11,3	11,3	21,3	21,3	29	30	31	42	44,2	UM

UM- dane Urzędu Miasta Krosna

Wskaźniki obszaru „Ład przestrzenny” jednoznacznie wskazują na konsekwentną realizację celów strategicznych przez miasto. W porównaniu z rokiem 2004, od 2005 r. nastąpił wyraźny wzrost wydatków budżetu miasta na transport i łączność w przeliczeniu na 1 mieszkańca, co miało związek z realizacją wielu inwestycji drogowych. Średnia wydatków z lat 2005-2012 na transport i łączność w przeliczeniu na 1 mieszkańca wynosi 501,58 zł i jest o 174,8% wyższa niż wydatki poniesione w roku 2004.

Począwszy od roku 2006 r. zdecydowanie i trwale wzrósł poziom wydatków majątkowych budżetu, co świadczy o proinwestycyjnym, rozwojowym podejściu do zarządzania miastem. Średnia wskaźnika z lat 2005-2012 osiąga wysoką wartość 25,31% i jest o 36,15% wyższa niż wartość wskaźnika w roku bazowym 2004.

Obszar miasta pokryty miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego wzrósł z 11,3% w roku 2004 do 44,2% w roku 2012. Nie udało się jednak w pełni zrealizować założonego w *Strategii Wieloletniego Programu Sporządzania Planów Miejscowych Miasta Krosna*, który zakładał uchwalenie planów dla obszaru całego miasta. Wśród przyczyn należy wymienić wysokie koszty opracowań urbanistycznych, dużą pracochłonność oraz w niektórych przypadkach – opór społeczny.

1.2. Analiza realizacji kierunków działań strategicznych

W ramach obszaru strategicznego „Ład przestrzenny” Strategia określa 9 kierunków działań:

- A.1. tworzenie ładu urbanistycznego i architektonicznego,
- A.2. dbałość o estetykę miasta,
- A.3. rewitalizacja zespołu staromiejskiego,
- A.4. urządzenie terenów zielonych,
- A.5. budowa i modernizacja ciągów komunikacyjnych,
- A.6. budowa i przebudowa newralgicznych obiektów infrastruktury drogowej,
- A.7. zwiększenie ilości miejsc parkingowych w mieście,
- A.8. udostępnienie nowych terenów inwestycyjnych,
- A.9. udział w modernizacji infrastruktury lotniska wraz z zapleczem i przyległymi terenami.

Wszystkie z wyżej wymienionych kierunków były realizowane w okresie obowiązywania Strategii poprzez konkretne działania. Ten fakt potwierdzają szczegółowe sprawozdania z realizacji Strategii, przedstawiane corocznie Radzie Miasta Krosna i publikowane w Biuletynie Informacji Publicznej oraz na oficjalnej stronie internetowej miasta – www.krosno.pl.

1.3. Analiza realizacji zadań kluczowych

Tabela 2. Realizacja zadań kluczowych w obszarze ŁAD PRZESTRZENNY

Lp.	Nazwa zadania (zgodnie z zapisem w Strategii)	Stopień realizacji zadania			Uwagi
		zrealizowane	w trakcie realizacji	nie podjęto realizacji	
1	budowa drugiej nitki obwodnicy, wraz z budową przejścia podziemnego do osiedla Traugutta pod obwodnicą i tunelu		x		Realizacja w fazie zaawansowanej.
2	przebudowa ulic i skrzyżowań łączących się z drogą krajową nr 28		x		Realizacja w fazie zaawansowanej.
3	opracowanie planu budowy parkingów i polityki parkingowej w mieście	x			Opracowany plan jest obecnie realizowany.
4	modernizacja ul. Łukasiewicza do ul. Niepodległości z przedłużeniem do ul. Witosa i drogi G4		x		Zadanie w fazie projektowej.
5	sporządzenie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego dla obszaru całego miasta, zgodnie z wieloletnim programem		x		Realizacja w fazie zaawansowanej.

6	budowa mostu przy ul. Asnyka	x			Zadanie zrealizowane w latach 2005-2006.
7	budowa mostu przy ul. Konopnickiej		x		Zadanie w zaawansowanej fazie realizacji.
8	budowa drogi G4 łączącej ul. Jana Pawła II z ulicami Bieszczadzką i Korczyńską		x		Zadanie w fazie projektowej, została zapoczątkowana także realizacja.
9	utworzenie parku kulturowego na obszarze zespołu staromiejskiego			x	Zrezygnowano z realizacji zadania. Ustalenia ochrony zespołu staromiejskiego zostały określone w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego.
10	opracowanie kompleksowego studium zagospodarowania i wykorzystania lotniska	x			Koncepcja zagospodarowania lotniska została opracowana i rozpoczęło się jej wdrażanie.
11	wyznaczenie, udostępnienie i uzbrojenie terenów inwestycyjnych na osiedlu Turaszówka i w dzielnicy Białostrzegi		x		Opracowano Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego „Turaszówka VI”, zakładający m.in. przeznaczenie terenów pod przemysł i usługi. Ponadto teren przy ul. Drzymały w dzielnicy Białostrzegi został objęty specjalną strefą ekonomiczną.

Z 11 zadań kluczowych przewidzianych do realizacji w ramach tego obszaru, zakończono 3, co stanowi 27%. 7 zadań (64%) znajduje się w fazie realizacji. Z jednego zadania zrezygnowano, co stanowi 9% wszystkich zadań w ramach obszaru „Ład przestrzenny”.

2. Przedsiębiorczość

2.1. Analiza wskaźników

Tabela 3. Wskaźniki obszaru strategicznego PRZEDSIĘBIORCZOŚĆ. Podmioty gospodarcze

Wskaźnik	Rok									Źródło
	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	
Podmioty gospodarki narodowej ogółem [szt.]	5 073	5 097	5 134	5 174	5 234	5 278	5 435	5 380	5 515	GUS
Podmioty gospodarki narodowej na 1000 mieszkańców [szt.]	104	105	107	109	110	111	114,5	113,6	116,6	GUS
Spółki handlowe z udziałem kapitału zagranicznego [szt.]	33	37	44	46	45	46	47	44	49	GUS
Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą [os.]	3 798	3 769	3 775	3 776	3 860	3 917	4 037	3 965	4 013	GUS
Nakłady inwestycyjne w przedsiębiorstwach [mln zł]	139	126,1	135,7	211,7	128,9	145,8	152,7	267,3	b.d.	GUS
Wartość brutto środków trwałych w przedsiębiorstwach [mln zł]	1705,1	1694,9	1837,2	1887,8	2105,4	1941,9	2097,9	2126,3	b.d.	GUS
Produkcja sprzedana przemysłu na 1 mieszkańca [zł]	20893	21833	25483	30018	29519	26034	29396	25979	b.d.	GUS

GUS- dane Głównego Urzędu Statystycznego; b.d. – brak danych

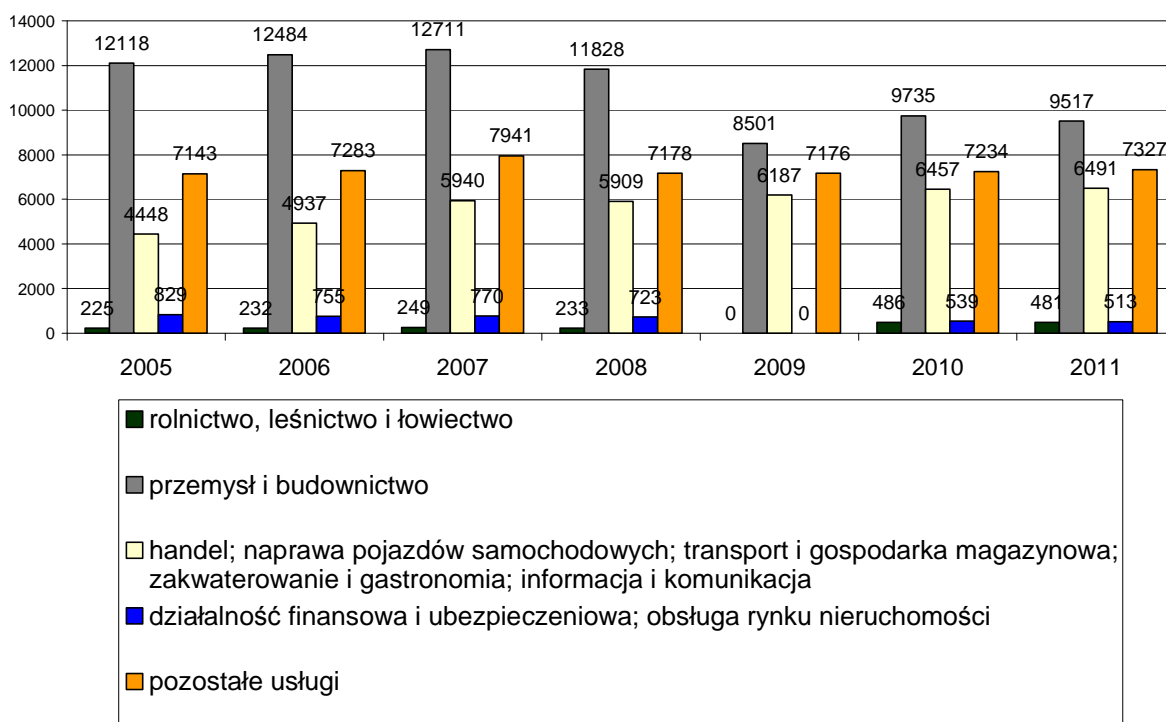
W badanym okresie stopniowo zwiększała się liczba podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w Krośnie. W 2012 r. zarejestrowanych firm było o 442 więcej niż w 2004 r. Co za tym idzie – wyraźnie zwiększyła się liczba podmiotów gospodarczych na 1000 mieszkańców. Wskaźnik liczby podmiotów gospodarczych na 1000 mieszkańców w 2012 r. o 13% przewyższał średnią krajową, która wynosiła 103,2. Zdecydowanie wzrosła liczba spółek z udziałem kapitału zagranicznego oraz

osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą, pomimo spadku liczby mieszkańców. Wskaźniki te potwierdzają ponadprzeciętną aktywność i przedsiębiorczość mieszkańców Krosna.

Wartość nakładów inwestycyjnych w krośnieńskich przedsiębiorstwach w poszczególnych latach utrzymywała się na podobnym lub wyższym poziomie jak w roku 2004. Najwyższe nakłady inwestycyjne zanotowano w 2011 r. – były one o 92% wyższe niż w roku 2004. Zwiększyła się także wartość brutto środków trwałych w przedsiębiorstwach – w 2011 r. była o 24,7% większa niż w roku 2004.

Wskaźnik produkcji sprzedanej przemysłu na 1 mieszkańca ulegał wahaniom i odzwierciedlał niestabilną sytuację ekonomiczną. Najwyższą wartość osiągnął w roku 2007 – był o 43,7% wyższy niż w 2004 r. W 2011 r. produkcja sprzedana przemysłu na 1 mieszkańca osiągnęła wartość o 24,3% wyższą niż w 2004 r.

Wykres 1. Wskaźniki obszaru strategicznego PRZEDSIĘBIORCZOŚĆ. Pracujący według sektorów gospodarki

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS. Analizę rozpoczęto od 2005 r. ze względu na zmianę metodologii opracowywania danych przez GUS.

Od 2008 r. nastąpił znaczny spadek liczby pracujących w branży przemysłowej i budowlanej. Największy spadek miał miejsce w roku 2009, w którym, w porównaniu z rokiem 2007 ubyło 4210 miejsc pracy w tych sektorach. Wskaźnik ten odzwierciedla skutki ogólnoswiatowego kryzysu gospodarczego, który był dotkliwy także dla krośnieńskich firm.

Kryzys zatrudnienia w przemyśle szedł jednak w parze ze wzrostem zatrudnienia w branży usługowej. W 2011 r. branża ta zatrudniała o 1911 pracowników więcej niż w 2005 r. (łącznie handel, naprawa pojazdów samochodowych, transport i gospodarka magazynowa, zakwaterowanie i gastronomia, informacja i komunikacja,

działalność finansowa i ubezpieczeniowa, obsługa rynku nieruchomości oraz pozostałe usługi).

Tabela 4. Wskaźniki obszaru strategicznego PRZEDSIĘBIORCZOŚĆ. Turystyka

Wskaźnik	Rok									Źródło
	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	
Liczba miejsc noclegowych [szt.]	350	362	407	478	478	535	595	570	543	UM
Liczba obiektów noclegowych posiadających nadaną kategorię hotelu [ob.]	1	1	2	3	5	5	7	6	6	UM
Korzystający z noclegów [os.]	10232	7761	8066	9859	14919	15181	15495	16992	19444	GUS
Liczba turystów zagranicznych korzystających z noclegów [os.]	1 905	2 097	2 399	2 387	2 445	2 422	2 478	3 074	2 802	GUS
Udzielone noclegi [szt.]	17101	12497	8277	10892	22320	22382	24919	26084	36475	GUS
Noclegi udzielone turystom zagranicznym [szt.]	2 105	2 318	2 604	2 726	4 313	3 783	5 468	6 933	6930	GUS
Zwiedzający muzea [os.]	15313	12827	13234	15187	17424	17110	16974	14947	20306	GUS

UM- dane Urzędu Miasta Krosna; GUS- dane Głównego Urzędu Statystycznego; b.d. – brak danych

W porównaniu z rokiem 2004 wzrosła liczba obiektów zbiorowego zakwaterowania. Liczba dostępnych miejsc noclegowych w 2012 r. była o 55% wyższa niż w roku 2004. Świadczy to o rozwoju rynku usług hotelarskich w Krośnie. Niewątpliwie przyczyniła się do tego założona w Strategii i zrealizowana w latach 2005-2007 budowa hotelu przy hali sportowo – widowiskowej. Inwestycja ta wpłynęła na ożywienie rynku i można sądzić, że zmobilizowała właścicieli kilku istniejących obiektów noclegowych do uzyskania zaszeregowania do kategorii hotelu. Zwiększająca się ilość obiektów kategoryzowanych wskazuje na poprawę jakości świadczonych usług. Z danych GUS wynika, że systematycznie wzrastała liczba korzystających z noclegów, w tym turystów zagranicznych. W 2012 r. wskaźnik liczby korzystających z noclegów osiągnął wartość o 90% wyższą niż w roku 2004. Z kolei wskaźnik liczby turystów zagranicznych korzystających z noclegów w 2012 r. był o 47% wyższy niż w 2004 r. Liczba zwiedzających muzea w poszczególnych latach była zmienna. Najwięcej turystów (ponad 20 tys.) odwiedziło krośnieńskie muzea w 2012 r.

2.2. Analiza realizacji kierunków strategicznych

Strategia zakładała realizację zadań w ramach następujących kierunków:

- B.1. eliminowanie barier w prowadzeniu działalności gospodarczej,
- B.2. rozwój instytucji otoczenia biznesu i poprawa ich funkcjonowania,
- B.3. stworzenie zaplecza dla „inkubowania” nowych przedsiębiorstw,
- B.4. podejmowanie wspólnych działań przez samorząd i lokalnych przedsiębiorców,
- B.5. stworzenie systemu pozyskiwania i obsługi inwestorów krajowych i zagranicznych,
- B.6. wspieranie rozwojowych branż przemysłu: szklarskiego, lotniczego, mechanicznego i meblarskiego,
- B.7. odtworzenie tradycyjnych gałęzi przemysłu i rzemiosła: tkactwa, obuwnictwa,
- B.8. rozwój infrastruktury turystycznej i sektora usług,
- B.9. rozwój edukacji przedsiębiorczości,
- B.10. ukierunkowanie edukacji pod kątem potrzeb rynku pracy i przedsiębiorców,
- B.11. międzynarodowa współpraca w zakresie wymiany doświadczeń między przedsiębiorcami,
- B.12. udoskonalenie systemu informacji i promocji gospodarczej miasta.

Kierunki B.3. – B.6., B.8., B.10., B.12. były realizowane przez miasto, co potwierdzają roczne sprawozdania z realizacji Strategii. Kierunki B.1., B.2., B.11. realizowały instytucje otoczenia biznesu, tj. Podkarpacka Izba Gospodarcza i Krośnieński Inkubator Technologiczny KRINTECH Sp. z o.o., a także miasto, m.in. poprzez uzbrojenie nowych terenów inwestycyjnych czy wdrożenie systemu zwolnień z podatku od nieruchomości dla inwestorów tworzących nowe miejsca pracy.

Kierunek B.9. był realizowany bezpośrednio przez krośnieńskie szkoły średnie. Szkoły ZSP Nr 1, ZSP Nr 2, ZSP Nr 6, I LO, II LO i ZSKU organizowały wydarzenia tj. Dni Przedsiębiorczości, Olimpiady Przedsiębiorczości, lekcje i kółka przedsiębiorczości. Dzięki temu uczniowie nabyli cenną wiedzę i wiele praktycznych umiejętności. Potwierdzeniem tego były m.in. sukcesy w ogólnopolskiej Olimpiadzie Przedsiębiorczości.

W ramach kierunku B.7. przy udziale miasta dokonała się restrukturyzacja produkcji obuwia sportowego po ogłoszeniu upadłości firmy FABOS. W maju 2005 r. miasto sprzedało halę produkcyjną wraz z urządzeniami spółce Krossport s.c., produkującej obuwie sportowe. Podsumowując, w obszarze „Przedsiębiorczość” podejmowane były działania w ramach wszystkich wskazanych w Strategii kierunków.

2.3. Analiza realizacji zadań strategicznych

Tabela 5. Realizacja zadań kluczowych w obszarze PRZEDSIĘBIORCZOŚĆ

Lp.	Nazwa zadania (zgodnie z zapisem w Strategii)	Stopień realizacji zadania			Uwagi
		zrealizowane	w trakcie realizacji	nie podjęto realizacji	
1	organizacja cyklicznych spotkań z przedsiębiorcami	x			Zadanie ma charakter cykliczny, jest realizowane w miarę potrzeb.
2	utrzymanie systemu pomocowego dla przedsięwzięć inwestycyjnych	x			Miasto oferuje zwolnienie z podatku od nieruchomości dla inwestorów tworzących nowe miejsca pracy. Tereny inwestycyjne miasta oraz innych podmiotów zostały objęte specjalną strefą ekonomiczną.
3	dokapitalizowanie funduszu poręczeń kredytowych i stworzenie funduszu mikropożyczek	x			Zadanie jest realizowane przez Podkarpacką Izbę Gospodarczą. W latach 2010-2013 udzielono 35 pożyczek na łączną kwotę 1 896 094 zł.
4	wyznaczenie nowej lokalizacji dla targowiska miejskiego	x			Nowe targowisko powstało na Osiedlu Traugutta.
5	budowa hotelu przy hali sportowej	x			Hotel został wybudowany w latach 2005-2007 w ramach partnerstwa miasta oraz podmiotów prywatnych.

W obszarze „Przedsiębiorczość” zrealizowano wszystkie zakładane zadania strategiczne.

3. Sfera społeczna

3.1. Analiza wskaźników

Tabela 6. Wskaźniki obszaru strategicznego SFERA SPOŁECZNA. Demografia

Wskaźnik	Rok									Źródło
	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	
Liczba mieszkańców miasta (wg stałego miejsca zameldowania) [os.]	48657	48442	48095	47830	47703	47563	47445	47250	47114	UM
Saldo migracji [%]	-1,6	-4,4	-5,0	-7,4	- 2,5	- 2,3	-3	-4,5	b.d.	GUS
Kobiety na 100 mężczyzn [os.]	111	111	111	111	111	112	112	111	b.d.	GUS
Ludność w wieku przedprodukcyjnym [%]	20	19	18,6	18,0	17,6	17,2	17,1	17,1	17,1	GUS
Ludność w wieku produkcyjnym [%]	65	66	66,1	66,2	66,1	65,9	65,3	64,6	63,8	GUS
Ludność w wieku poprodukcyjnym [%]	15	15	15,3	15,8	16,4	16,9	17,7	18,3	19,1	GUS
Przyrost naturalny [%]	-0,4	0,5	0,6	0,9	1,5	0,8	1,6	0,9	2,0	GUS

UM- dane Urzędu Miasta Krosna; GUS- dane Głównego Urzędu Statystycznego; b.d. – brak danych

W analizowanym okresie systematycznie spadała populacja miasta. W 2012 r. liczba mieszkańców Krosna spadła o 1543 osoby w porównaniu z rokiem 2004. Przez cały okres utrzymywało się ujemne saldo migracji. Analizując przyczyny tego zjawiska należy mieć na uwadze ich złożoność oraz fakt, że motywacje mogą być odmienne dla każdej emigrującej osoby. Trzeba zauważyć, że obok emigracji zarobkowych do bogatszych regionów lub za granicę, występuje także charakterystyczne dla wielu ośrodków miejskich zjawisko suburbanizacji – odpływ mieszkańców do wsi położonych w niewielkiej odległości od miasta. Potwierdzeniem tego faktu w statystykach GUS jest dodatnie saldo migracji utrzymujące się na obszarze powiatu krośnieńskiego ziemskiego.

Współczynnik feminizacji (liczba kobiet na 100 mężczyzn) w całym okresie utrzymywał się na podobnym poziomie.

Przez cały okres na podobnym poziomie utrzymywał się udział ludności w wieku produkcyjnym w ogólnej liczbie ludności, przy czym zauważalna jest nieznaczna tendencja spadkowa. Należy jednak zwrócić uwagę na pogłębiający się wzrost liczby ludności w wieku poprodukcyjnym przy spadku liczby ludności w wieku przedprodukcyjnym. W najbliższej przyszłości należy zatem spodziewać się postępującego spadku liczby osób w wieku produkcyjnym.

W latach 2005-2012 na terenie Krosna występował dodatni przyrost naturalny.

Tabela 7. Wskaźniki obszaru strategicznego SFERA SPOŁECZNA. Bezpieczeństwo

Wskaźnik	Rok									Źródło
	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	
Liczba przestępstw [szt.]	1461	1642	1583	1549	1293	1198	1211	1255	1383	KMP
Liczba przestępstw (w przeliczeniu na 1000 mieszkańców) [szt.]	30	34	33	32	27	25	26	27	29	KMP, UM
Liczba przestępstw o charakterze kryminalnym [szt.]	888	1241	1106	1066	871	727	830	985	806	KMP
Liczba przestępstw o charakterze kryminalnym (w przeliczeniu na 1000 mieszkańców) [szt.]	18	26	23	22	18	15	17	21	17	KMP, UM
Liczba wypadków drogowych [szt.]	51	34	35	48	56	35	22	22	28	KMP

KMP – dane Komendy Miejskiej Policji w Krośnie; UM- dane Urzędu Miasta Krosna

W analizowanym okresie liczba przestępstw popełnionych na terenie Krosna, w tym przestępstw kryminalnych, była zmienna. Na koniec 2012 r. zanotowano ogółem o 78 przestępstw mniej niż w roku 2004 – spadek o 5%. Liczba przestępstw o charakterze kryminalnym popełnionych w 2012 r. spadła o 9% w porównaniu z rokiem 2004. Począwszy od roku 2009 znacznie poprawiło się bezpieczeństwo w ruchu drogowym.

Tabela 8. Wskaźniki obszaru strategicznego SFERA SPOŁECZNA. Rynek pracy

Wskaźnik	Rok									Źródło
	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	
Pracujący [os.]	24038	24471	25399	26269	25579	22629	24451	24329	b.d.	GUS
Stopa bezrobocia rejestrowanego [%]	8,1	8,3	6,7	4,8	5,3	7,5	7,4	7,1	8,3	GUS
Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto [zł]	1 887	1 905	1 969	2 137	2 300	2 495	2 553	2 656	b.d.	GUS
Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w relacji do średniej krajowej [%]	78,3	76,0	74,7	74,5	72,8	75,2	74,3	73,3	b.d.	GUS

GUS- dane Głównego Urzędu Statystycznego; b.d. – brak danych

W okresie 2004-2011 liczba pracujących była zmienna. Najwyższy poziom zatrudnienia występował w 2007 r., natomiast najniższy – w 2009 r., kiedy to w porównaniu z rokiem 2007 ubyło 3640 miejsc pracy. Z kolei w 2010 r. liczba pracujących wzrosła o 1822 osoby w odniesieniu do roku poprzedniego.

Stopa bezrobocia rejestrowanego była najniższa w roku 2007. Wzrost stopy bezrobocia nastąpił w kolejnych latach, na co mogło mieć wpływ ogólnoswiatowe spowolnienie gospodarcze.

Na bardzo niskim poziomie kształtowało się przeciętne miesięczne wynagrodzenie na terenie Krosna. W latach 2004-2011 przeciętne wynagrodzenie na terenie Krosna nie przekraczało 72,8 – 78,3% średniej krajowej. Systematycznie pogłębia się dysproporcja pomiędzy średnimi zarobkami mieszkańców Krosna a średnią krajową.

Tabela 9. Wskaźniki obszaru strategicznego SFERA SPOŁECZNA. Ruch budowlany

Wskaźnik	Rok									Źródło
	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	
Budynki oddane do użytkowania [szt.]	160	140	103	115	127	89	87	89	b.d.	GUS
Budynki mieszkalne oddane do użytkowania [szt.]	109	104	78	91	85	54	61	65	b.d.	GUS

Mieszkania oddane do użytkowania [szt.]	116	129	203	221	113	182	112	120	223	GUS
Powierzchnia użytkowa nowo oddanych mieszkań [m ²]	17719	18065	17699	22315	15148	15989	12466	13114	17991	GUS

GUS- dane Głównego Urzędu Statystycznego; b.d. – brak danych

Dynamicznie rozwijało się budownictwo mieszkaniowe. W latach 2004-2012 na terenie Krosna przybyło 1419 nowych mieszkań o łącznej powierzchni użytkowej 150 506 m². W odniesieniu do spadku liczby mieszkańców miasta świadczy to o zasadniczej poprawie warunków bytowych krosnian.

Tabela 10. Wskaźniki obszaru strategicznego SFERA SPOŁECZNA. Sport

Wskaźnik	Rok									Źródło
	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	
Wydatki miasta na kulturę i sport w przeliczeniu na 1 mieszkańca [zł]	240	210	246	572	594	317	468	489	366	UM
Ćwiczący w klubach [os.]	1 540	b.d.	2001	b.d.	1778	b.d.	2 193	b.d.	1952	GUS
Ćwiczący w klubach na 1000 mieszkańców [os.]	32	b.d.	41,9	b.d.	37	b.d.	46	b.d.	41	GUS

GUS- dane Głównego Urzędu Statystycznego; b.d. – brak danych

Począwszy od roku 2006 wzrosły wydatki budżetu miasta na kulturę i sport. Miało to związek m.in. z licznymi inwestycjami w rozwój bazy sportowej i kulturalnej. Według danych GUS nastąpił wzrost liczby osób ćwiczących w klubach sportowych – najwyższą wartość wskaźnika liczby ćwiczących w przeliczeniu na 1000 mieszkańców odnotowano w 2010 r.

Tabela 11. Wskaźniki obszaru strategicznego SFERA SPOŁECZNA. Wychowanie i edukacja

Wskaźnik	Rok									Źródło
	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	
Odsetek dzieci w wieku 3-5 lat objętych wychowaniem przedszkolnym [%]	53,5	54,4	59,0	63,2	70,7	77,0	78,1	81,5	b.d.	GUS
Uczniowie przypadający na 1 komputer z dostępem do Internetu w szkołach podstawowych [os.]	28,44	24,7	18,75	15,96	11,59	11,28	11,19	11,37	b.d.	GUS
Uczniowie przypadający na 1 komputer z dostępem do Internetu w gimnazjach [os.]	35,47	32,0	21,50	16,74	12,74	12,30	11,91	11,70	b.d.	GUS
Uczniowie przypadający na 1 komputer z dostępem do Internetu w szkołach ponadgimnazjalnych [os.]	19,71	25,11	17,35	12,70	11,02	10,22	9,36	10,01	b.d.	GUS
Współczynnik skolaryzacji brutto – szkoły podstawowe [%]	106,8	106,6	106,4	106,2	107,3	108,8	110,9	113,2	b.d.	GUS
Współczynnik skolaryzacji brutto-gimnazja [%]	116,9	117,1	117,2	119,3	117,2	119,1	117,9	119,5	b.d.	GUS

GUS- dane Głównego Urzędu Statystycznego; b.d.- brak danych

W latach 2004-2011 znacząco wzrósł odsetek dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym. W roku 2011 wskaźnik był o 52,3% wyższy niż w roku 2004. O poprawie infrastruktury edukacyjnej świadczą wskaźniki liczby uczniów przypadających na 1 komputer z dostępem do Internetu w szkołach podstawowych, gimnazjach i szkołach ponadgimnazjalnych.

Współczynnik skolaryzacji przekracza 100% zarówno w przypadku krośnieńskich szkół podstawowych, jak i gimnazjów, co oznacza, iż z oferty tych szkół korzystają także osoby spoza miasta. Można stąd wysnuć wniosek, że byli krośnianie, którzy wyprowadzili się poza miasto, swoje dzieci posyłają do szkół krośnieńskich.

3.2. Analiza realizacji kierunków strategicznych

Strategia wyszczególnia następujące kierunki działań w sferze społecznej:

- C.1. przeciwdziałanie bezrobociu,
- C.2. zwiększenie skuteczności działań służb porządkowych i ratowniczych,
- C.3. wdrożenie systemu pomocy dla grup defaworyzowanych,
- C.4. przeciwdziałanie patologiom,
- C.5. utrzymanie dostępności do świadczeń medycznych,
- C.6. modernizacja systemu miejskiej komunikacji publicznej,
- C.7. równomierny rozwój bazy rekreacyjnej i sportowej w mieście,
- C.8. rozwój bazy dla działalności kulturalnej,
- C.9. rozwój funkcji kulturalnych, w szczególności wystawienniczych i koncertowych,
- C.10. rozwój Krosna jako regionalnego ośrodka szkolnictwa i nauki,
- C.11. unowocześnianie systemu edukacji i bazy edukacyjnej dla potrzeb szkolnictwa,
- C.12. pielęgnowanie kształcenia w tradycyjnych zawodach,
- C.13. wspieranie kształcenia ustawicznego,
- C.14. wspieranie osób wybitnie uzdolnionych,
- C.15. zwiększenie zasobów mieszkaniowych gminy (budownictwo mieszkaniowe i socjalne),
- C.16. współpraca z organizacjami pozarządowymi w celu realizacji zadań w sferze społecznej.

W ramach wszystkich powyższych kierunków realizowane były konkretne działania, co potwierdzają roczne sprawozdania z realizacji Strategii.

3.3. Analiza realizacji zadań kluczowych

Tabela 12. Realizacja zadań kluczowych w obszarze SFERA SPOŁECZNA

Lp.	Nazwa zadania (zgodnie z zapisem w Strategii)	Stopień realizacji zadania			Uwagi
		zrealizowane	w trakcie realizacji	nie podjęto realizacji	
1	utworzenie centrum rekreacyjno – sportowego przy ul. Bursaki (m.in. lodowisko, kryta pływalnia, skatepark)		x		Zadanie częściowo zrealizowane – wybudowano stadion lekkoatletyczny i boisko do piłki nożnej.
2	stworzenie systemu ścieżek i tras rowerowych w powiązaniu z gminami ościennymi		x		Zadanie w fazie zaawansowanej.
3	budowa boisk sportowych w dzielnicach: Suchodół, Polanka, Krościenko Niżne, Białostrzegi, Os. Traugutta i Os. Markiewicza		x		Zadanie w fazie zaawansowanej. Boiska wielofunkcyjne

					powstały przy ZSP Nr 1,3,4, MZS Nr 1,3,4, 5,6.
4	budowa krytej pływalni przy SP 14	x			Zadanie zrealizowane w latach 2004-2007.
5	modernizacja basenu na osiedlu Turaszówka	x			Realizacja zadania zakończona w 2010 r.
6	utworzenie Regionalnego Centrum Kultur Pogranicza – przebudowa Krośnieńskiego Domu Kultury	x			Zadanie zrealizowane w latach 2005-2008.
7	budowa lokali mieszkalnych i socjalnych	x			Do lat 2005-2012 r. Miasto Krosno oddało do użytkowania 64 nowe lokale socjalne. TBS oddał do użytkowania 384 nowe lokale mieszkalne.
8	budowa miejskiego systemu teleinformatycznego z monitoringiem	x			Projekt budowy sieci szerokopasmowej został zrealizowany w latach 2005-2008. Infrastruktura podlega dalszej rozbudowie.
9	adaptacja terenu pomiędzy BWA a PWSZ (wykorzystanie piwnic i tarasu widokowego)	x			Zadanie zostało zrealizowane w ramach projektu Centrum Dziedzictwa Szklą.
10	rozbudowa ośrodka sportowego w Czarnorzekach	x			Pierwszy etap zadania został zrealizowany w 2004 r. , kolejny w 2011 r.
11	utworzenie Centrum Rzemiosła (żywa wystawa tkactwa, Iniarstwa, koronkarstwa)			x	Zrezygnowano z realizacji zadania, ze względu na podjęcie prac nad Centrum Dziedzictwa Szklą.
12	utworzenie Krośnieńskiego Centrum Integracji Społecznej		x		Zadanie w trakcie przygotowania.

W okresie 2004-2012 zrealizowano 7 z 12 zadań kluczowych, co stanowi 58,3%. W trakcie realizacji znajdują się 4 zadania (33,3%). Zrezygnowano z realizacji jednego zadania.

4. Ekologia

4.1. Analiza wskaźników

Tabela 13. Wskaźniki obszaru strategicznego EKOLOGIA

Wskaźnik	Rok									Źródło
	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	
Ścieki przemysłowe i komunalne oczyszczone w % ścieków wymagających oczyszczania [%]	98,30	97,11	97,08	96,98	96,75	96,45	96,5	96,24	b.d.	GUS
Długość czynnej sieci kanalizacyjnej [km]	103,7	104,9	104,9	104,9	103,8	105,9	125,8	129,6	b.d.	GUS
Emisja zanieczyszczeń pyłowych [t]	270	216	157	78	81	71	85	79	b.d.	GUS
Zanieczyszczenia pyłowe zatrzymane lub zneutralizowane w urządzeniach do redukcji zanieczyszczeń [t]	1 692	1 316	889	437	509	454	357	347	b.d.	GUS
Emisja zanieczyszczeń gazowych [tys. t]	139,6	135,7	130,1	123,6	114,3	99,4	104,3	97,9	b.d.	GUS
Zanieczyszczenia gazowe zatrzymane lub zneutralizowane w urządzeniach do redukcji zanieczyszczeń [t]	10	9	7	8	10	8	16	16	b.d.	GUS
Odpady komunalne [tys. t]	b.d.	13,3	13,4	13,3	12,7	11,7	11,2	11,1	b.d.	GUS
Odpady wytworzone (z wyłączeniem odpadów komunalnych) [tys. t]	24,5	24,9	24,7	49,1	60,4	57,1	54,4	15,1	b.d.	GUS
Udział odpadów składowanych w ilości odpadów wytworzonych w ciągu roku [%]	2,9	0,4	2,8	23,4	40,9	38,7	39,9	0,7	b.d.	GUS

Udział odpadów poddanych odzyskowi w ilości odpadów wytworzonych w ciągu roku [%]	95,1	94,4	96,0	56,2	46,4	43,6	43,8	70,9	b.d.	GUS
Zużycie wody ogółem [hm ³]	4,1	4,0	3,5	3,4	3,1	2,7	2,7	2,6	b.d.	GUS
Zużycie wody na cele przemysłowe [hm ³]	1,4	1,4	0,9	0,9	0,7	0,4	0,4	0,4	b.d.	GUS
Zużycie wody w gospodarstwach domowych na 1 mieszkańca [m ³]	29,8	29,6	28,9	29,2	29,1	28,5	29,5	b.d.	b.d.	GUS
Nakłady inwestycyjne na ochronę środowiska [mln zł]	12,7	10,8	46,6	7,9	6,8	15,1	22,7	26,2	b.d.	GUS

GUS- dane Głównego Urzędu Statystycznego; b.d. –brak danych

Wskaźnik oczyszczanych ścieków przemysłowych i komunalnych w % ścieków wymagających oczyszczenia w całym okresie utrzymywał się na podobnym poziomie.

Liczne inwestycje w budowę sieci kanalizacyjnej znajdują potwierdzenie w danych GUS, dotyczących długości sieci. W latach 2005-2012 w Krośnie przybyło 25,9 km sieci kanalizacji sanitarnej.

W porównaniu z rokiem 2004 znacznie spadła emisja zanieczyszczeń pyłowych i gazowych. Główny spadek emisji zanieczyszczeń notowany jest w emisji w sektorze przemysłowym, co jest związane z ograniczeniem produkcji, restrukturyzacją zakładów przemysłowych oraz wdrożeniem nowoczesnych technologii. Nie zmniejszył się natomiast udział emisji powstających w zakresie ogrzewania domów indywidualnych tzw. niska emisja.

Można także zaobserwować nieznaczny spadek liczby odpadów komunalnych oraz znaczny spadek liczby odpadów innych niż komunalne.

Udział odpadów składowanych w ilości odpadów wytworzonych oraz udział odpadów poddanych odzyskowi był zmienny w poszczególnych latach.

W analizowanym okresie nastąpił spadek zużycia wody ogółem oraz na cele przemysłowe, natomiast zużycie wody w gospodarstwach domowych na 1 mieszkańca utrzymywało się przez cały okres na podobnym poziomie.

Nakłady inwestycyjne na ochronę środowiska są zmienne. W ostatnich latach utrzymywały się na wysokim poziomie przekraczającym 20 mln zł.

4.2. Analiza realizacji kierunków strategicznych

W ramach obszaru „Ekologia” Strategia przewiduje realizację następujących kierunków:

- D.1. uporządkowanie gospodarki wodno – ściekowej w mieście,
- D.2. optymalizacja zużycia wody,

- D.3. ograniczenie wszelkich emisji zanieczyszczających środowisko,
- D.4. modernizacja technologii ogrzewania i szersze wykorzystanie energii ze źródeł odnawialnych,
- D.5. zaawansowana organizacyjnie i technologicznie gospodarka odpadami,
- D.6. rekultywacja terenów zdegradowanych,
- D.7. współdziałanie w systemie zabezpieczeń przeciwpowodziowych,
- D.8. wspieranie gospodarstw ekologicznych oraz upraw lnu i biomasy energetycznej,
- D.9. doskonalenie form edukacji ekologicznej mieszkańców,
- D.10. informowanie o stanie środowiska i promowanie osiągnięć miasta z zakresu ekologii,
- D.11. wdrożenie modelowych rozwiązań z zakresu opieki nad zwierzętami,
- D.12. udział w tworzeniu ponadregionalnego ośrodka badawczo – rozwojowego energii odnawialnych.

W latach 2004-2012 realizowane były działania w ramach kierunków: D.1., D.4., D.5., D.7., D.9. , D.10. i D.11. W pozostałych kierunkach nie podejmowano działań ze względu na wysokie koszty lub brak realnych możliwości osiągnięcia odpowiednich efektów, np. w przypadku kierunku D.8. – uprawy biomasy energetycznej są opłacalne jedynie w przypadku dużych areałów rolnych, których w Krośnie brak (dominuje typowa zabudowa miejska, gospodarstwa rolne są nieliczne i mają małą powierzchnię).

4.3. Analiza realizacji zadań kluczowych

Tabela 14. Realizacja zadań kluczowych w obszarze EKOLOGIA

Lp.	Nazwa zadania (zgodnie z zapisem w Strategii)	Stopień realizacji zadania			Uwagi
		zrealizowane	w trakcie realizacji	nie podjęto realizacji	
1	budowa zakładu unieszkodliwiania odpadów przy ulicy Biało-brzeskiej wraz z systemem odbioru i zagospodarowania odpadów	x			Projekt został zrealizowany w latach 2004-2006.
2	rozdziół kanalizacji sanitarnej od deszczowej		x		Zadanie w fazie zaawansowanej.
3	budowa kanalizacji sanitarnej w dzielnicy Biało-brzegi		x		Zadanie w fazie zaawansowanej.
4	budowa kanalizacji sanitarnej na osiedlu Turaszówka		x		Zadanie w fazie zaawansowanej.
5	dokończenie budowy kanalizacji sanitarnej i deszczowej w pozostałych dzielnicach		x		Zadanie w fazie zaawansowanej.

6	modernizacja kotłowni w celu ograniczenia emisji spalin	x			Zadanie zrealizowane przez MPGK w 2007 r.
7	zagospodarowanie Bulwaru Lubatówki z budową ścieżki ekologicznej	x			Zadanie zrealizowane w latach 2008-2010.
8	współdział w systemie zabezpieczeń przeciwpowodziowych Lubatówki i Wisłoka			x	Zadanie częściowo zrealizowane w 2010 r. (Poprawa bezpieczeństwa przeciwpowodziowego na terenie miasta Krosna poprzez remont potoku Lubatówka oraz odbudowę bulwaru na jego prawym brzegu). Pozostała część zadania w fazie projektowej.
9	budowa schroniska dla zwierząt przy ul. Białobrzeszkiej			x	Zadanie w fazie projektowej.
10	wykorzystanie niekonwencjonalnych źródeł energii do ogrzewania obiektów użyteczności publicznej (m.in. schronisko dla zwierząt, ośrodek rekreacyjno – sportowy Bursaki, basen Turaszówka)			x	Zadanie realizowane przez MPGK na terenie oczyszczalni ścieków oraz ZUO. Miasto wykonało instalacje solarne na obiektach basenów krytych oraz Bursy Międzyszkolnej.
11	modernizacja Zakładu Uzdatniania Wody w Sieniawie			x	Zadanie realizowane przez MPGK.
12	modernizacja Zakładu Uzdatniania Wody w Szczepańcowej			x	Zadanie realizowane przez MPGK.
13	modernizacja odcinków sieci wodociągowej			x	Zadanie realizowane przez MPGK.
14	budowa suszarni osadów na Oczyszczalni Ścieków w Krośnie	x			Zadanie zrealizowane przez MPGK.
15	modernizacja głównych kolektorów kanalizacji sanitarnej	x			Zadanie zrealizowane przez MPGK.

W ramach obszaru „Ekologia” zakończono realizację 5 z 15 zadań kluczowych, co stanowi 33,3%. W zaawansowanym stadium realizacji znajduje się 10 zadań, co stanowi 66,7%.

5. Wizerunek

5.1. Analiza wskaźników

Tabela 15. Wskaźniki obszaru strategicznego WIZERUNEK

Wskaźnik	Rok									Źródło
	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	
Liczba czynnych miast partnerskich, z którymi została podpisana umowa o współpracy [miasto]	2	2	3	4	5	6	6	6	7	UM
Wielkość zewnętrznych środków pozyskanych na realizację różnego typu zadań [tys. zł]	8 165	5 342	26474	12816	13509	5 040	15331	40395	33969	UM
Udział pozyskanych środków zewnętrznych w dochodach miasta ogółem [%]	6,2	3,6	15,2	7,2	6,6	2,5	6,9	16,0	13,0	UM
Wartość dotacji przekazywanych organizacjom pozarządowym przez Miasto Krosno [tys. zł]	267	384	1530	1689	2810	2706	3393	2263	2423	UM

UM- dane Urzędu Miasta Krosna

W analizowanym okresie Krosno podpisało umowy o współpracy partnerskiej z pięcioma nowymi miastami z zagranicy.

Miasto z sukcesami pozyskiwało środki zewnętrzne na realizację zadań własnych.

Rozwój współpracy z organizacjami pozarządowymi potwierdza znaczący wzrost środków przeznaczanych na dotacje dla organizacji pozarządowych.

5.2. Analiza realizacji kierunków strategicznych

Strategia przewiduje następujące kierunki działań w ramach obszaru „Wizerunek”:

- E.1. dbanie o estetyczny wygląd miasta,
- E.2. promowanie osiągnięć tradycyjnych branż gospodarki identyfikowanych z Krosnem,
- E.3. kreowanie korzystnego wizerunku miasta w Polsce i zagranicą,
- E.4. współpraca z autorytetami i środowiskami sympatyzującymi z Krosnem,
- E.5. współpraca z organizacjami społecznymi w zakresie wykorzystania ich osiągnięć do promocji miasta,
- E.6. wykreowanie i zwiększenie rangi najważniejszych imprez cyklicznych odbywających się w mieście,

- E.7. stałe doskonalenie funkcjonowania urzędów i instytucji publicznych,
- E.8. rozwój współpracy i partycypacji obywatelskiej mieszkańców miasta,
- E.9. skuteczne aplikowanie o środki zewnętrzne,
- E.10. rozwój współpracy międzynarodowej z miastami partnerskimi.

Roczne sprawozdania z realizacji Strategii potwierdzają działania w ramach kierunków E.1. – E.3. oraz E.5. – E.10.

5.3. Analiza realizacji zadań kluczowych

Tabela 16. Realizacja zadań kluczowych w obszarze WIZERUNEK

Lp.	Nazwa zadania (zgodnie z zapisem w Strategii)	Stopień realizacji zadania			Uwagi
		zrealizowane	w trakcie realizacji	nie podjęto realizacji	
1	utworzenie Forum Organizacji Pozarządowych	x			Obrady Forum organizowane są corocznie.
2	stworzenie programu współpracy z organizacjami pozarządowymi dla realizacji niektórych zadań gminy	x			Program współpracy z organizacjami pozarządowymi uchwalany jest corocznie.
3	pozyskanie nowych miast partnerskich	x			Zadanie ma charakter ciągły.
4	podniesienie rangi najważniejszych imprez cyklicznych, takich jak: Międzynarodowe Zawody Balonowe, Festiwal Galicja, Karpackie Klimaty	x			Zadanie ma charakter cykliczny, jest realizowane corocznie.
5	czynne uczestnictwo miasta w Tour Salon w Poznaniu oraz targach Lato w Warszawie	x			Zadanie ma charakter cykliczny, było realizowane corocznie poprzez udział w targach „Lato” w latach 2005- 2009.

6	stworzenie Forum Krośnieńskiego oparcu o miejski portal internetowy www.krosno.pl	x			W ramach zmodernizowanej strony internetowej: - publikowane są sondy i ankiety, - uruchomiono formularz „Napisz do nas”, - wprowadzono newsletter i serwis sms.
---	---	---	--	--	--

W obszarze strategicznym Wizerunek zrealizowano 100% zadań kluczowych określonych w Strategii Rozwoju Miasta.

Zakładane w Strategii podniesienie rangi miasta w regionie potwierdzają liczne rankingi oraz wyróżnienia, przyznawane przez niezależne organizacje i instytucje, m.in.:

- I miejsce w Polsce w 2011 r. i VIII miejsce w 2012 r. w rankingu miast przyjaznych dla biznesu „Newsweek”;
- tytuł Lidera Samorządności w województwie podkarpackim w Konkursie "Podkarpacka Nagroda Samorządowa" w 2012 r.;
- nagroda za Najlepszą Stronę Internetową wśród miast Województwa Podkarpackiego w 2012 r. i 2013 r.;
- nagroda Google eMiasto w 2011 r. i 2013 r. – miasto o największym poziomie przedsiębiorczości online w sektorze małych i średnich przedsiębiorstw w województwie podkarpackim;
- tytuł EURO-GMINA dla najlepszych Miast Unii Europejskiej w Rankingu Fundacji Gospodarczej EURO-PARTNER w 2012 r.;
- wyróżnienie w Konkursie "Miasto Szans - Miasto Zrównoważonego Rozwoju"- za budowanie kapitału społecznego w 2012 r. - Tygodnik Newsweek i firma PwC;
- tytuł Laureta Rankingu Samorządów Rzeczypospolitej 2011 w kategorii "Najlepsze Miasto na prawach powiatu";
- VI miejsce w Rankingu Zrównoważonego Rozwoju Jednostek Samorządu Terytorialnego 2011 w kategorii Miasto na prawach powiatu - Wydział Administracji i Nauk Społecznych Politechniki Warszawskiej oraz Fundacji Polskiego Godła Promocyjnego "Teraz Polska";
- II miejsce w Rankingu Aktywności Gospodarczej w kategorii Gmina miejska (2011 r.);
- certyfikat "Samorządowy Lider Edukacji" - Fundacja Rozwoju Edukacji i Szkolnictwa Wyższego (2011 r.).